

Şapur Qasimi

(əvvəlki ötən sayımızda)

Bu alimlər, eləcə də ölkədən didərgin salınan, məhv edilən ziyalılarımız Azərbaycanda qalıb, yaradıcılıqla məşğul olsaydı və ya onlar kimləri Turanda olsa, Turan qısa zamanda sürətlə inkişaf edərək dünyanın ən inkişaf etmiş, zəngin, savadlı vətəndaşları olan, bütün sahələrdə dünya nəhənginə çevrilməzmi? Bizim problemlimiz heç bir gendə deyil. Bəşəriyyət ibtidai icma quruluşundan çıxdıqdan sonra, hələ biolojiya elmi meydana gəlməmişdən, insanlar kiçik qrup halında, kasad genetik müxtəlifliyində dünyaya gələn nəsillərin, xəstə, zəif, kifayət qədər məhdudyyətləri olduğunu kor-koranə de olsa tarixən qısa bir zamanda dərk etmişlər. Bu gün də öz genlərini zənginləşdirmək, yenilənmək məqsədilə bir çox millətlər başqa millətlərlə inteqrasiyaya qadağa qoymurlar. Lakin hər işdə olduğu kimi, bu prosesin də öz düzgün qaydası, mizan-tərəzisi var. Əgər bunu gənc şair İbrahim Xudainin poetik dili ilə ifadə etsək belədir:

**Elə sev boranı, ayazı, qarı,
Yetimi isidən küləyə dönsün.
Qüsursuz Allahı sevməyə nə var,
Elə sev şeytani, mələyə dönsün.**

Bunun cəmiyyətdə bu məsələnin hüquqi müstəvidə, qanunvericilik qaydasında həlli isə hüquqşünas Məmmədyan Əzizxanlı ilə birlikdə tərtib etdiyimiz Turan dövlətinin anayasasının əsas müddəalarında öz həllini tapıb.

Üçüncüsü, Turanın qurulması təkəcə Türkiyə və Azərbaycan deyil, bütün türklərin, xüsusilə bu günə mövcud olan müstəqil türk dövlətlərinin birgə fəaliyyətinin nəticəsi ola bilər. «Yeni maarifçi nəslin dini dəyərlərlə zənginləşdirilməsi» dedikdə isə antisənitarıya yuvasına çevrilən saqqalların uzanmasını, şalvarların qısalmasını, bu «zənginləşmə» nəticəsində Qarabağ uğrunda döyüşlərdə Şəhidlərin ya Qazilərin cərgəsində şəərəflə, məğrur dayanmalı olan Taleh Bağırzadə kimi oğullarımızın çox təəssüf ki, obyektiv olaraq zindanlarda çürüməsini, pəhləvan cüseli, müasir görkəmli oğullarımızın fars nökeri olub, mənəviyyəti xarici görkəmindən də iyrenc olan İrandan gələn birisinin qarşısında ikiqat əyilib, müti qul tək onun əlindən öpməsini, 4-5 yaşlı qızciğazları yayın circıramasında hicabı bürüyüb sağlamlığına, fiziki inkişafına körpəklik həyatına, hüququna təcavüzümü, islam dininin vətəni, Məhəmmədin gorruna ziyarətə gələnlərdən ildə 30 milyard ABŞ dolları qazanıb, dünyanın qabaqcıl universitetinin təhsilini gördükdən sonra belə, «qadınlar da bəzi hallarda insandır», deyən Səudiyyə Ərəbistanı vəliəhdi Salmanın mənəviyyəti, şüurunu, oğulluğunun arvadı ilə öz arvadının barterini edən Məhəmməd peyğəmbərin mənəviyyətinə nəzərdə tutduğunuz bilirmən. Lakin İslamın türk birliyinin reallaşdırılması üçün, ele-

cə də Turan qurulduqdan sonra da, onun mövcudluğu və müasir şəraitdə iqtisadi-ictimai inkişafı üçün ən təhlükəli bir maneə olduğu inkar edilməzdir. Bu maneənin mövcudluğu məlum olduğu kimi, onun aradan qaldırılmasının vasitə və üsulları da artıq belədir.

Bunlar hamısı «Turan dövlətinin Firidun İbrahimi Anayasasında» özünün anayasa qanunları statusunda hüquq-nəzəri həllini tapıb. Turan quruluşu prosesində siz deyiniz yeni nəsillə hüquqşünasların Turan qanunvericiliyinin tərkib hissəsi olan konkret qanunları bu Anayasada göstərilən məzmun və çərçivədə, həm də bu günkü mövcud deklarativ qanunlar kimi yox, bu proseslərin bütün hal-

Heç bir milli coğrafiyanı başqa milli coğrafiya ilə milli birlik, yəni, dil birliyi olmadan, hansısa din birliyi əsasında iç-içə keçirmək ancaq işğal vasitəsilə, həm də mexaniki iç-içə keçirmək olar. Belə mexaniki iç-içə keçirmənin nəticələri bu gün də İraqda türkmən-ərəb, İranda Azərbaycan, Türkmən türkləri-farslar, Çində uyqur-çin, Rusiyada türk-rus milli münasibətlərində də özünü göstərməkdədir. Bu münasibətlərin ağırlı nəticələri hər iki tərəf üçün sabitlik, inkişaf amili olmadığı aksioma olduğundan, onu izah etməyə ehtiyac duymuram

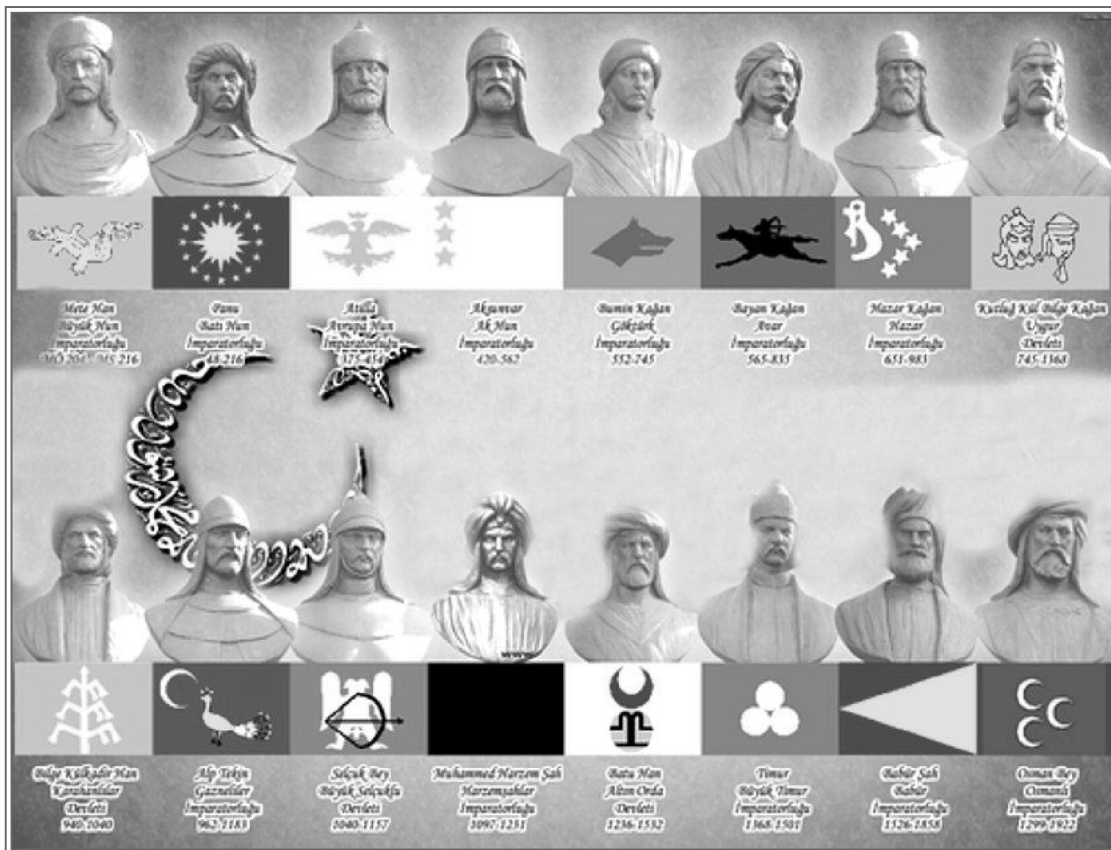
mayacaq. Üstəlik bu günə qədər Azərbaycan ərazilərini işğal etdiyinə görə Ermənistanı dövlət olaraq tanımayan, Türkiyə və Azərbaycan da daxil olmaqla bütün türklərə həqiqi, səmimi qardaşlıq münasibəti sərgiləyən Pakistanın, Turan və ya Türk Birliyi, federativ və ya konfederativ münasibətlərin, birliyin qurulması bi-

məkdədir. Bu münasibətlərin ağırlı nəticələri hər iki tərəf üçün sabitlik, inkişaf amili olmadığı aksioma olduğundan, onu izah etməyə ehtiyac duymuram.

Turana, türkün inkişafına daim mane olacaq, daim qanı axacaq bir yaraya çevriləcək islam coğrafiyalarının türk coğrafiyasına pərçim edilə-

dir. Bu gün dünyada tamamilə başqa şərait, yəni, yeni güc mərkəzləri, onların maraqları, güc nisbətləri, bütün insanların şüur, bilik səviyyəsi, ümumilikdə hər bir millət və cəmiyyətdə hər bir düşüncə tərzi, hər hansı bir Məhəmməd nağılı əsasında türk, ərəb, fars və s. millətlərin bir birlik və ya dövlət çərçivəsində

Turan hansı əsaslar üzərində qurulmalıdır?

ları, durumları və reallaşma mexanizmləri ilə birlikdə işləyib hazırlamağın öhdəsindən ləyaqətlə gələcəklər.

Dördüncüsü, «türk-islam coğrafiyasının iç-içə keçməsi dedikdə isə, bu ancaq farslı, ərəbli, zəncili bütün islam dövlətlərinin türklər tərəfindən işğal edilib Türk-islam xəlifəliyi qurulması ola bilər».

Farslar şialik şüarı ilə bir sıra ölkələrdə şialiyin yayılmasından istifadə etməklə orada öz mili mənafeələrinin dayaqlarını möhkəmlədir, Səudiyyə Ərəbistanı Türkiyə, Azərbaycan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan, Türkmənistan kimi türk və s. müsəlmanlar da yaşayan ölkələrdən Məhəmmədin qəbrini ziyarət edərək, «şeytana daş atmaq» kimi gülünce əyləncə ilə məşğul olmağa gələnlərdən hər il 30 milyard ABŞ dolları xalis gəlir əldə edir. Halbuki təkəcə Qırğızıstan 8 milyardan, Qazaxıstan 10 milyardan, Türkiyənin 200 milyardan çox xarici borcu var. Bu borclar nəinki bu ölkələrin inkişafını ləngidir hətta onların mövcudluğu və müstəqilliyini ciddi təhlükə altına alır. Məhəmmədin ziyarətində, «şeytana daş atmağa» xərələndən pullar türk ölkələrində qalıb, ölkənin iqtisadi, texniki, hərbi gücünün artmasına sərf edilsə hər bir türk cəmiyyəti daha sürətlə inkişaf edər

Birincisi, türk dövlətləri, (hətta bu günə müstəqil olmayan türklərin torpaqlarını nəzərə almadan) birləşərək vahid Turan yaradacağı halda Turan dövlətinin başqa millətlərin milli ərazisində, nə də onların faydalı qazınılarına gözdikməyinə heç bir ehtiyac qal-

zə öz torpağımızda, öz təbii sərvətlərimizdən istifadə etməklə elmi əsaslarla söykənərək sürətlə iqtisadi-ictimai inkişaf etmək üçün tamamilə yetərlidir.

Heç bir milli coğrafiyanı başqa milli coğrafiya ilə milli birlik, yəni, dil birliyi olmadan, hansısa din birliyi əsasında iç-içə keçirmək ancaq

rək, iç-içə keçirilməsi türkə lazımdır? Əlbətdə ki, yox! 400 il əvvəl başqa xalqları iç-içə keçirən Rusiya bu gün dağılmaqda, İran isə bir kəlmə şeir ilə çalxalanmaqdadır.

Yeddinci əsrdə dünya millətlərinin və dövlətlərinin o dövrdəki durumunda, ərəb Məhəmmədin nağılları əsasında yaradılan, islam dinini

işğal vasitəsilə, həm də mexaniki iç-içə keçirmək olar. Belə mexaniki iç-içə keçirmənin nəticələri bu gün də İraqda türkmən-ərəb, İranda Azərbaycan, Türkmən türkləri-farslar, Çində uyqur-çin, Rusiyada türk-rus milli münasibətlərində də özünü göstər-

əlinde bayraq tutaraq dünyanın xeyli hissəsini işğal edib islam xəlifəliyinin yaradılması, sonradan türklərin güclənərək Yerusəlimi belə işğal edən, müsəlman Osmanlı imperiyasının yaradılmasını mümkün edən bütün şərtlər 100 ildir ki, tarixin arxivində-

də qapayıb türk-islam xəlifəliyi qurmaq iqtidarında deyil. Bunu başa düşmək üçün ən azından islamın əsas altı cəryanından ikisinin iddiaçısı olan, yeni sünnü ərəblərlə, şialiyi özəlləşdirərək, islam dünyasına ağılıq etmək iddiasında olan fars şovinizmi arasındakı sərt, barışmaz düşmənçiliyə baxmaq kifayətdir. Farslar şialik şüarı ilə bir sıra ölkələrdə şialiyin yayılmasından istifadə etməklə orada öz mili mənafeələrinin dayaqlarını möhkəmlədir, Səudiyyə Ərəbistanı Türkiyə, Azərbaycan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan, Türkmənistan kimi türk və s. müsəlmanlar da yaşayan ölkələrdən Məhəmmədin qəbrini ziyarət edərək, «şeytana daş atmaq» kimi gülünce əyləncə ilə məşğul olmağa gələnlərdən hər il 30 milyard ABŞ dolları xalis gəlir əldə edir. Halbuki təkəcə Qırğızıstan 8 milyardan, Qazaxıstan 10 milyardan, Türkiyənin 200 milyardan çox xarici borcu var. Bu borclar nəinki bu ölkələrin inkişafını ləngidir hətta onların mövcudluğu və müstəqilliyini ciddi təhlükə altına alır. Məhəmmədin ziyarətində, «şeytana daş atmağa» xərələndən pullar türk ölkələrində qalıb, ölkənin iqtisadi, texniki, hərbi gücünün artmasına sərf edilsə hər bir türk cəmiyyəti daha sürətlə inkişaf edər. Türk Dövlətləri Birliyi, və ya Turan, dini təməl üzərində deyil, türkçülük üzərində qurularsa bu vəsaitlər ərəblərin cibinə və bu səfərləri təşkil edən türk dövlətlərindəki əmmamələrin vasitəsilə xristian ölkələrinin iqtisadiyyatına yatırılaaraq onların inkişafını sürətləndirməz.

Nə islam, nə xristianlıq, nə də başqa din və inanc heç vaxt nə insanları, nə millətləri, nə də dövlətləri uzun müddətə birləşdirmək vasitəsi olmayıb, həmişə cəmiyyətlərdə şəxsi və milli nifaq salmaq, düşmənçilik toxumu səpmək vasitəsi olub. İnsanların şəxsi, milli və dövlət maraqları birlik tələb etdiyi bir anlarda onların müvəqqəti birləşməsi üçün din ancaq bir vasitə, şüar rolunu oynayıb.

(ardı gələn sayımızda)